

„Celá kampaň bez médií by nemohla být realizovatelná.“ Regularizace migrantů v Polsku 2012

Markéta Kočnarová

Abstrakt:

S novým rokem 2012 vstoupil v účinnost již třetí zákon o regularizaci migrantů v Polsku. Jeho vzniku a podobě se věnuje krátký rozhovor s Myroslavou Keryk.

***

Současná polská regularizace má zajímavý původ – jejími iniciátory byli samotní migranti. Jak k tomu došlo?

V roce 2010 se na vlastní pěst několik Ukrajinek bez povolení pobytu rozhodlo poslat dopisy vládě, aby svůj status zlegalizovaly. K tomu spustily kampaň „Jsme za“, která má podpořit legální pobyt a práci v Polsku. Ženy usilovaly o vytvoření své vlastní neziskové organizace, hlavním nástrojem k podpoře regularizace byl nicméně blog [Jsme za](#). Záměr začaly brzy podporovat i nevládní organizace.

Do samotné kampaně se aktivně zapojila jen malá skupina migrantů (okolo dvaceti lidí). Jejich činností bylo organizování meetingů u parlamentu, aby mohli hovořit přímo s poslanci. Většina migrantů měla kvůli svému neregulárnímu statusu strach z možného vyhoštění či vazby, nechtěla se tedy projevovat na veřejnosti.

Kampaň nicméně podporovala ve velké míře veřejná média, která chtěla především upozornit polskou veřejnost na potenciál pracovní síly migrantů a napomoci legalizaci jejich statutu. Vedle mnoha neziskových organizací a akademického sektoru se zapojili i někteří politici včetně Kanceláře prezidenta.

Výzvu k regularizaci bylo možné podepisovat od konce jara 2010, nejvíce podpisů však přibývalo během podzimu. Petice se nacházely na nejrůznějších místech včetně kostelů, organizací a nadací či na internetu. Do 22. října 2010, kdy byla žádost předložena vládě, se podepsalo okolo 1,600 lidí.

V srpnu 2011 pak schválil prezident Polska zákon o regularizaci statusu nelegálních imigrantů (k podpisu viz např. [blog na stránkách PICUM](#)), který vstoupil v platnost 1. ledna 2012. Pro koho je tato regularizace určena a za jakých podmínek lze o regularizaci statusu požádat?

Regularizace je určena pro cizince bez povolení pobytu, kteří žijí na polském území nepřetržitě alespoň od 20. prosince 2007 (vstup Polska do Schengenu) a jejichž pobyt byl do doby začátku platnosti zákona (1. leden 2012) neregulární, a pro žadatele o azyl, jimž byl azyl odmítnut před 1. lednem 2010 a jejichž status byl ilegální do začátku platnosti zákona. Více informací v anglickém jazyce lze najít na webové stránce věnované [regularizaci](#). Oproti předcházejícím regularizacím zde není podmínka ekonomické činnosti.

Velký problém nicméně je připravit veškeré podklady – množství dokumentů, které by měl žadatel vyplnit, ačkoli jen část z nich je skutečně důležitá.

Po zavedení zákona docházelo na straně úředníků často k různým nedorozuměním. Jedni říkali to, druzí ono, takže první měsíce, co vstoupil zákon v platnost, byly celkem chaotické, což žadatelům cestu k regularizaci nijak neusnadnilo.

Jednou z největších překážek, s kterou se žadatel může setkat, je například nutnost podat důkaz o jeho pobytu na území Polska počínající datem 20. prosince 2007, která je jednou z podmínek udělení regularizace, jak bylo zmíněno. Pro některé žadatele je těžké takový důkaz dohledat, a proto se bojí na úřad zajít a o regularizaci požádat, aby nebyli jednak zadrženi a následně vyhoštěni.

Jinou překážkou může být narození dítěte po 20. prosinci 2007. V tomto případě žadatel musí nejdříve zregularizovat svůj status a teprve potom svého dítěte. Celkově pak celý proces od podání žádosti do vydání rozhodnutí trvá většinou 2 až 3 měsíce, záleží na konkrétní situaci žadatele.

Myšlenka regularizace našla brzy po zahájení kampaně svou pozitivní odezvu v médiích (k procesu více [zde](#)). Jaký postoj k regularizaci zaujímaly politické strany a veřejnost?

Jak jsem říkala, velký vliv na veřejnost měla masmédia, která myšlenku regularizace velmi propagovala, a to díky zmíněné kampani. Imigrace nebyla chápána v masmédiích jako hrozba, ale jako pracovní potenciál ve sféře stovebního či chemického průmyslu apod.

Díky tomu bylo klima pro přijetí zákona jak na politické scéně, tak ve veřejnosti příznivé. Mohla k tomu částečně přispět i pozitivní atmosféra Mistrovství světa ve fotbale Euro 2012, které se konalo i na území Polska. Celá kampaň by bez médií by nemohla být realizovatelná.

Nejde přitom o první regularizaci (viz např. [zde](#)). Kdy se poprvé v Polsku objevila myšlenka regularizace?

Poprvé se regularizace uskutečnila v roce 2003 před vstupem Polska do EU a na ní navázala v roce 2007 druhá regularizace v souvislosti se vstupem Polska do Schengenu. Tyto regularizace kvůli svým striktním pravidlům neměly u imigrantů velkou odezvu. Žadatelé museli například ukázat oprávnění pro pobyt ve svém bydlišti či podat důkaz o svém budoucím zaměstnání. Pouhých 6.000 podaných žádostí z obou regularizací také dokazovalo, jak málo byla veřejnost obeznámena s novým zákonem.

Podle odhadů polské vlády je v současnosti v Polsku 40,000 až 100,000 migrantů bez povolení pobytu. Kolik žádostí o regularizaci zatím bylo podáno a kolik z nich schváleno?

Za půl roku od vstoupení zákona o regularizaci v platnosti, bylo podáno na 9,500 žádostí, z nichž zatím bylo více než 30% schváleno a 9% zamítnuto.

Dominantní skupinou žadatelů při všech prozatím vykonaných regularizacích jsou Vietnamci, kteří na rozdíl od jiných národností jsou v Polsku déle usazeni, mají rozvinuté tradice, jde o lépe propojené, většinou městské komunity; tím pádem mají lepší přístup k informacím. Za nimi následuje ukrajinská minorita, jejíž zástupci většinou pendlují za prací do sousedního Polska. Překvapením letošní regularizace je velká odezva ze strany Pákistánců.

Již předtím jste zmínila důležitost informovanosti o možnostech regularizace – jak probíhala kampaň po schválení zákona?

Po schválení se ke kampani připojily další a další organizace, které se ji snažily propagovat na veřejnosti. Tématu byla věnována značná pozornost i v médiích; vycházelo množství článků v novinách, probíhaly diskuze v televizi a v rádiu. Samy iniciátorky kampaně aktivně vystupovaly na veřejnosti, debatovaly s lidmi, dávaly rozhovory médiím a žadatelům o regularizaci pomáhaly s vyplňováním dokumentů. Zmínila bych konkrétně dvě ženy, které byly v kampani po schválení zákona nejvíce vidět. Byla to Alexandra Husak a Lesia Kostina.

Ze současné regularizace budou mít prospěch obě zúčastněné strany – hlavní cílová skupina imigrantů a stát. Cizincům bez povolení pobytu se doba pobytu na území Polska zlegalizuje na dva roky, což je kladný fakt, a stát bude od nich dostávat daně.

Děkuji za rozhovor

Rozhovor proběhl na podzim 2012